

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13 січня 2016 року

м. Суми

№ 01-26/46

ПАТ «Сумиобленерго»

40035, м. Суми, вул. Д. Коротченко, 7

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Сумським обласним територіальним відділенням на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 24 грудня 2015 року № 8-01/11443 здійснюється розгляд заяви товариства з обмеженою відповідальністю «ЕК «Енергозбут» (м. Київ, вул. Дегтярівська, 9, далі - ТОВ «ЕК «Енергозбут», Заявник) від 17 грудня 2015 року № 167/18 щодо неправомірності дій публічного акціонерного товариства «Сумиобленерго» (далі – ПАТ «Сумиобленерго», Товариство) у вигляді відмови продовжити термін дії договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та ПАТ «Сумиобленерго» від 23 грудня 2013 року № 02-13/Т (далі – Договір).

ПАТ «Сумиобленерго» є юридичною особою, має самостійний баланс, печатку зі своїм найменуванням, рахунки у банках. Згідно статуту основною метою діяльності ПАТ «Сумиобленерго», зокрема, є передача і надійне постачання електричної енергії споживачам на умовах укладених договорів.

ТОВ «ЕК «Енергозбут» є незалежним постачальником електричної енергії та має намір постачати електричну енергію споживачам Сумської області, електроустановки яких приєднані до належних ПАТ «Сумиобленерго» мереж. Відповідно до інформації, наданої територіальним підрозділом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг у Сумській області (лист від 3 вересня 2015 року № 50-14.4-23/218) обсяг поставленої ТОВ «ЕК «Енергозбут» електричної енергії юридичним особам та фізичним особам (крім населення) Сумської області у 2014 році становить 118 849 тис.кВт/год, протягом січня – червня 2015 року споживачам Сумської області електрична енергія Заявником не постачалась.

Постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом до електроустановок, що приєднані до мереж ПАТ «Сумиобленерго», неможливе без отримання від останнього послуг передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» розподіл електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

Таким чином, ПАТ «Сумиобленерго» має структурні ознаки суб'єкта господарювання, що займає монопольне становище на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у територіальних (географічних) межах Сумської області, на якій розташовані належні ПАТ «Сумиобленерго» діючі місцеві (локальні) електромережі.

Відповідно до пункту 10.1 Договору, останній набуває чинності з дати його підписання за умови підписання всіх додатків до нього та діє до 31 грудня 2014 року включно. Додатковою угодою від 30 грудня 2014 року пункт 10.1 викладено у наступній редакції: «10.1. Договір набуває чинності з дати його підписання Сторонами за умови підписання всіх додатків до нього та діє до 24 години 00 хвилин 31 грудня 2015 року».

З метою пролонгації Договору на 2016 рік ТОВ «ЕК «Енергозбут» звернулось до ПАТ «Сумиобленерго» листом від 26 листопада 2015 року № 154/14, зазначивши при цьому про має намір у 2016 році постачати електричну енергію НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта», з яким укладено договір купівлі – продажу електричної енергії та яке виявило бажання купувати електричну енергію за нерегульованим тарифом (лист від 4 грудня 2015 року № 13-01/8664 до ТОВ «ЕК «Енергозбут»).

Окрім цього листами від 5 грудня 2015 року № 12/15-1 та № 12/152е Заявник повідомив ПАТ «Сумиобленерго» про клас напруги НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта», ліміти потужності в години максимального навантаження та планове споживання у січні 2016 року в обсязі 12 980 000 кВт.год.

ПАТ «Сумиобленерго» відмовило ТОВ «ЕК «Енергозбут» у пролонгації Договору (лист від 14 грудня 2015 року № 48/16558) посилаючись на те, що НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» не повідомило ПАТ «Сумиобленерго» про свій намір з 1 січня 2016 року змінити постачальника електричної енергії, а ТОВ «ЕК «Енергозбут» у 2015 році не користувалось послугами Товариства з передачі електричної енергії споживачам Сумської області. При цьому, Товариство зазначило: «У випадку потреби, після Вашого звернення та надання всіх необхідних документів, буде укладено новий Договір на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами згідно з вимогами діючого законодавства».

Разом з тим слід зазначити, що відповідно до пункту 1.10. Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31 липня 1996 року № 28 (у редакції постанови НКРЕ від 17 жовтня 2005 року № 910) та зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 2 серпня 1996 року за № 417/1442 (далі – Правила), електропередавальна організація не має права відмовити в передачі електричної енергії постачальникам електричної енергії, а положення підпункту 2 пункту 11.2 Правил зобов'язують електропередавальну організацію не протидіяти постачальникам електричної енергії у постачанні електричної енергії споживачам.

В свою чергу, підпункт 1 пункту 9.2 Правил зобов'язує постачальника електричної енергії за нерегульованим тарифом укласти відповідний договір з електропередавальною організацією щодо передачі електричної енергії до мереж споживача, з яким укладено договір про купівлю-продаж електричної енергії.

Враховуючи, що ТОВ «ЕК «Енергозбут» має укладений з НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» договір купівлі – продажу електричної енергії, відмова ПАТ «Сумиобленерго» продовжити дію Договору порушує пункт 1.10 та підпункт 2 пункту 11.2 Правил та створює умови для порушення Заявником підпункту 1 пункту 9.2.

При цьому, положення Правил чи інших нормативних документів в електроенергетичній сфері не надають право ПАТ «Сумиобленерго» відмовити незалежному постачальнику в пролонгації вищевказаних договорів у зв'язку з тим, що протягом певного періоду незалежний постачальник електричної енергії не скористався послугами з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами. Згідно Правил єдиною умовою для укладання договору є наявність у незалежного постачальника укладених договорів купівлі – продажу електроенергії зі споживачами. Крім того, специфіка здійснення діяльності з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом передбачає не тільки наявність укладених договорів на передачу та купівлю-продаж електричної енергії, а також наявність у споживача бажання купувати електричну енергію за нерегульованим тарифом.

За наявною у відділенні інформацією, крім договору про постачання електричної енергії укладеного з ПАТ «Сумиобленерго» споживачі можуть мати декілька договорів про купівлю-продаж електроенергії, які укладені з незалежними постачальниками. Зокрема, Державне підприємство «Наумівський спиртовий завод (договори зі Споживчим товариством «Колос» (м. Харків) та товариством з обмеженою відповідальністю «Глобал Енерджі» (м. Київ), приватне підприємство «Рось» в особі філії «Охтирський сиркомбінат» та дочірнє підприємство «Аромат» в особі філії «Сумський молочний завод» (договори зі Споживчим товариством «Колос» (м. Харків) та товариством з обмеженою відповідальністю «Енергопостач 2010» (м. Київ) та інші.

Разом з тим, договори купівлі – продажу починають свою дію лише у разі звернення споживача до свого постачальника з повідомленням про бажання його змінити і оплати останньому всього обсягу поставленої ним електричної енергії та звернення до нового (іншого) незалежного постачальника з повідомленням про бажання відновити дію укладеного з ним договору про купівлю – продаж електроенергії, а також при умові погодження обленерго Повідомлення на

заявлений обсяг купівлі електричної енергії незалежним постачальником на Оптовому ринку електричної енергії.

Тобто, договір про передачу електричної енергії може почати діяти лише з настання певних обставин, а саме, дій споживача щодо реалізації бажання купувати електричну енергію у ТОВ «ЕК «Енергозбут». При цьому як ПАТ «Сумиобленерго», так і ТОВ «ЕК «Енергозбут» заздалегідь невідомо коли ця обставина настане.

Відмова ПАТ «Сумиобленерго» продовжити дію Договору на 2016 рік створює перешкоди Заявнику у постачанні електричної енергії споживачам Сумської області, оскільки навіть у разі дотримання останніми порядку переходу від будь-якого постачальника електричної енергії до ТОВ «ЕК «Енергозбут», визначеного пунктом 5.10 Правил, споживачі не зможуть скористатися послугами Заявника у потрібний їм час.

Пропозиція ПАТ «Сумиобленерго» укласти новий Договір, у випадку такої потреби у ТОВ «ЕК «Енергозбут» містить у собі ознаки протидії останньому у здійсненні діяльності на території Сумської області, оскільки процес укладання нового Договору потребує певного часу, а Заявник вже заявив ПАТ «Сумиобленерго» (листи від 26 листопада 2015 року № 154/14, від 5 грудня 2015 року № 12/15-1 та № 12/152е) про наявність потреби у послугах Товариства з передачі електричної енергії у 2016 році.

На даний же час баланс інтересів на ринку постачання електричної енергії між постачальниками за нерегульованим тарифом та їх конкурентом - ПАТ «Сумиобленерго» порушений на користь останнього, оскільки передача електричної енергії споживачам незалежного постачальника з використанням місцевих (локальних) електричних мереж можлива лише за умови згоди ПАТ «Сумиобленерго». Таке нерівне становище постачальників за нерегульованим тарифом та ПАТ «Сумиобленерго» створює передумови для обмеження конкуренції на ринку постачання електричної енергії.

За таких умов, дії ПАТ «Сумиобленерго», у вигляді відмови продовжити термін дії договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом та ПАТ «Сумиобленерго» від 23 грудня 2013 року № 02-13/Т містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 та пунктом 7 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», як зловживання монопольним становищем на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами у територіальних (географічних) межах Сумської області, на якій розташовані належні ПАТ «Сумиобленерго» діючі місцеві (локальні) електромережі, у вигляді усунення з ринку постачання електричної енергії іншого суб'єкта господарювання, що може призвести до ущемлення інтересів ТОВ «ЕК «Енергозбут» та обмеження конкуренції на ринку постачання електричної енергії у вказаних межах, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами.

Зважаючи на вказане та керуючись статтями 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає публічному акціонерному товариству «Сумиобленерго» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

У десятиденний строк з дня отримання цих рекомендацій припинити дії, які містять ознаки порушення конкуренційного законодавства, шляхом вжиття заходів, спрямованих на продовження терміну дії договору на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами між ТОВ «ЕК «Енергозбут» (м. Київ) та ПАТ «Сумиобленерго» від 23 грудня 2013 року № 02-13/Т на 2016 рік.

Про результати виконання цих рекомендацій повідомити Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у п'ятиденний строк з дня їх виконання.

Разом із тим, доводимо до Вашого відома, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення законодавства про захист економічної конкуренції, провадження у справ не розпочинається.

Голова колегії

Є.М. Касьян

Члени колегії

В.М. Коваленко

О.А. Бульченко

С.В. Гусак

І.В. Заїка